

HATVAN ÉV A KONGRESSZUSOK TÜKRÉBEN

„... Mert a világ siet, s most kerül dűlőre:
Érdemesek vagyunk életre s jövőre? ”
/ Ady Endre/

Hatvan éves születésnapját ünnepli a Helyiipari és a Városgazdasági Dolgozók Szakszervezete, a HVDSZ. A szervezet hivatalos megalakulását 1952. augusztus elsejétől számítjuk, ekkor, az addig önállóan működő Házfelügyelők és Segéd-házfelügyelők, és a Háztartási Alkalmazottak Országos Szakszervezete csatlakozott a HVDSZ - hez. A szervezet már a tagjai sorában tudhatta, az 1919. május elsején alakult és 1949 - ig működő Városi-Vármegyei - és Községi Alkalmazottak Országos Szakszervezetéből, a VAOSZ - ból átigazolt kommunális és közüzemi feladatokat ellátó munkahelyi szakszervezeteket, munkavállalókat és az akkoriban gomba módra szaporodó helyiipari üzemek szervezett dolgozóit.

A HVDSZ létrejöttében, a szakszervezetek egyesülésében nem kevés szerepe volt a Helyiipari Minisztériumnak. Az irányítása alá tartozó vállalatoknál a dolgozók száma gyorsan növekedett, és meghaladta a százezret. A munkavállalók igénye már akkor is a hatékonyabb érdekvédelem volt és a szakszervezet megalakulását szorgalmazta a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a SZOT is. A minisztérium pedig egy szakmai alapon tevékenykedő szakszervezeti partnert igényelt.

A hat évtized kongresszusai, programjai a bérből és fizetésből élő embereket érintő kérdésekről szóltak, a mozgalom fejlődését tükrözték. S azt is, hogy ez a fejlődés nem volt gond nélküli. Elemezve az elmúlt 60 évet, két nagy szakaszt lehet megkülönböztetni. Az egyik a szervezet mennyiségileg és minőségileg is növekvő szakasza, az úgynevezett hőskor. A másik szakasz, az 1998-as rendszerváltozástól indult és jelenleg is tart. Ezt a szakaszt a szakszervezet létéért, a munkavállalók érdekvédelméért és érdekképviseléséért vívott folyamatos küzdelem jellemzi.

Nézzünk hát a tükörbe.

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

Az 1950 - es években jelentős társadalmi - gazdasági változások mentek végbe az ország életében. Közülük a legfontosabb a helyi népképviselői szervek, a tanácsok megalakulása volt, amelyek államigazgatási és gazdasági feladatokat egyaránt elláttak. A meglévő nagy ipari üzemek mellett, vagy éppen helyettük egymás után jöttek létre a tanácsos vállalatok, ipari szövetkezetek, a lakossági igényeket kiszolgáló városi és községgazdálkodási szervezetek, amelyekben sok szakember talált munkát. Néhány év után a munkavállalók száma megduplázódott, 200 ezerre nőtt.

A kedvező változások a szakszervezeti mozgalom, ezen belül a HVDSZ erősödésével jártak. Egyre többen ismerték fel, hogy együtt, összefogva sokkal többre jutnak. Alapszervezetek egész sora alakult. A HVDSZ I. Kongresszusa 526 alapszervezetről adott számot. A II. kongresszuson már 726 alapszervezet képviselője vett részt. A III. kongresszusi tanácskozás arról is szólt, hogy a területükön dolgozók létszáma megduplázódott, akár csak a

szakszervezeti tagok száma, amely megközelítette a 200 ezret. Az alapszervezetekben a mennyiségi növekedés mellett bizonyos értelemben minőségi változások is végbementek. Részben a technikai fejlődés eredményeként bővült a kommunális és a személyi szolgáltatások kínálata. Többek között „belépett” a távfűtés, az ingatlankezelés, az autó szerviz, a rádió és híradástechnikai eszközök javítása, a textiltisztítás. Ez pedig együtt járt a dolgozók és a szakszervezeti tagok számának növekedésével. Az ipari szövetkezetek és a kisiparosok alkalmazottai, valamint a szakmunkás tanulók is beléptek a szakszervezetbe. A HVDSZ folyamatosan erősödött, építkezett. Önálló területi bizottságok jöttek létre az ország mind a 19 megyéjében.

KÖZELEBB AZ EMBEREKHEZ

A hatvanas-hetvenes évek fontos gazdaságpolitikai döntése volt az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése, a gazdaság megújítása, a termelés mennyiségének növelése, minőségének javítása. A cél az volt, hogy a központi irányítás csökkentésével, a korábbinál nagyobb önállóságot kapjanak és felelősséget viseljenek a vállalatok. Széleskörű munkaverseny bontakozott ki a gazdasági egységek, a munkahelyi kollektívák között. A kimagasló teljesítményt nyújtó üzemek, munkabrigádok erkölcsi és anyagi elismerésben részesültek, magas kormány, szakminisztériumi és SZOT kitüntetések kaptak.

Az ország - gazdasági helyzetével párhuzamosan javultak a lakosság életkörülményei. Az egységes társadalombiztosítási törvénynek megfelelően szociális, családvédelmi, gyermeknevelési, nyugdíj, egészségvédelmi, a nehéz fizikai munkát elismerő és könnyítő kormányintézkedések születtek. A társadalmi-gazdasági megújulás sikerében nem kis része volt a gazdasági és szakszervezeti szervek, a szakmai és a mozgalmi vezetők együttműködésének, amelynek jogi keretét a Munka Törvénykönyve adta. A törvény végrehajtása a vállalati kollektív szerződések megkötését, hatékonyabb munkásvédelmet is jelentettek.

"Lépett" a HVDSZ is. Központi Bizottsága az ágazati bizottságok, valamint a központi nő és ifjúsági rétegbizottságok létrehozásáról döntött. Fontosnak ítélte a testület a rendszeresebb, a közelebbi kapcsolatot azokkal a rétegekkel, amelyeket meg akartak nyerni a mozgalomnak. Jól számoltak. A döntés a bizottságokról, a szervezetek rendszeres tájékoztatása és az alapszervezetek propagandamunkája eredményeként egyre többen találták meg a szakszervezetet, vállaltak tisztséget, lettek önkéntes munkások aktivisták, bizalmiak. A szakszervezet VI. kongresszusára a taglétszám elérte a negyedmilliót. A VII. kongresszusra a tagok száma már 300 ezerre emelkedett.

A szervezeti erősödés lehetővé tette, hogy élénküljön a kulturális-művészeti munka és a sportélet. Az amatőrök közül olyan hazai és nemzetközi elismerést szerzett művészeti csoportok emelkedtek ki, mint a Bihari János Néptánc Együttes, a Szilágyi Erzsébet Kamara Kórus, a Liszt Ferenc Férfikar, vagy a Hevesi Sándor Színjátszó Együttes. A HVDSZ Központi Könyvtára mellett a főváros 14 üzemében nyitottak fiók-könyvtárakat. Több ezer résztvevője volt az országos és a helyi sportrendezvényeknek és a tömegsport "talaján" kinőtt a minőségi sport. Legjelentősebb képviselője a Budapesti Helyiipari SC volt. Az egyesület alakulása után 10 évvel már 15 szakosztályt működtetett, 500 minősített versenyzővel.

Mindezek a törekvések összefüggésben voltak azokkal a kedvező változásokkal, amelyek a lakosság életszínvonalában végbementek. A szakszervezet VIII. kongresszusán a szolgáltatások fejlesztésének, a helyi igények jobb kielégítésének lehetőségeiről tanácskoztak. Napirendre került a hangsúlyosabb egyéni érdekvédelem is. Intézményesített formáját, a

szakszervezeti jogsegély szolgálatot 67 vállalatnál és 130 ipari szövetkezethél hívták életre. Az érdekvédelmi munka tapasztalatainak kölcsönös hasznosítását szolgálta az együttműködés 36 ország rokon szervezeteivel, Mint ahogy hasznosak voltak a vállalatok kapcsolatai is, a szakmai utak, a tapasztalatcserek, az új termelési-technológiai módszerek megismerése és hazai alkalmazása.

KÜLÖN UTAKON

A szakszervezet IX. kongresszusa a mozgalmi munka tapasztalatait, tartalmi és szervezeti továbbfejlesztésének lehetőségeit elemezte. Az érdekvédelem megújítását, így a valóságos érdekviszonyok feltárását, az ágazati és rétegpolitikai munkát, a területi kapcsolatok erősítését szorgalmazta. A kongresszus úgy döntött, hogy a szakmai szervezetek ágazati tanácsa, a nődolgozók, a fiatalok és a nyugdíjasok, a vezetés különböző szintjeinek képviselői tanácsa a központi vezetőség munkaszervezeteként jöjjön létre. Továbbá a központi vezetőség kezdeményezte a 40 órás munkahetet a közszolgáltatásban. Szorgalmazta a meglévő szociális vívmányok védelmét és határozatot hozott, hogy készüljenek programok a megváltozott munkaképességű dolgozók ésszerűbb foglalkoztatására, valamint a foglalkoztató vállalatok működési feltételeinek javítására.

A kongresszus határozatainak végrehajtása azonban nem volt mentes a problémáktól, az ellentmondásoktól. Az ágazati tanácsok ugyan megalakultak, azonban tevékenységük rövid idő elteltével már nem a HVDSZ egységét erősítette. A központi vezetőség csak későn ismerte fel, hogy az ágazati tanácsok vélt, vagy valós, más-más objektív szakágazati és szubjektív egyéni érdekek mentén önállóságra törekednek. Tetézte a gondokat, hogy változásokat korábban támogató vezetés már nem partnernek, hanem ellenfélnek tekintette a "szervezkedőket." A hibás döntések és vezetési gyakorlat bizalmatlansághoz, együttműködés helyett széthúzáshoz vezettek.

Két szervezet - a Vízügyi Közszolgáltatási Dolgozók Szakszervezete és az Ipari Szövetkezetek Dolgozóinak Szakszervezete külön utat választott, kivált a HVDSZ-ből. A négy szervezet azonban a közös munka mellett döntött, létrehozta a HVDSZ Szövetséget. Az új szervezet azonban nem volt hosszú életű. Kísérteni kezdtek a korábbi politikai, taktikai hibák és az együttműködésből széthúzás lett. A rövid ideig életben tartott HVDSZ Szövetség felbomlása után az együttműködő szervezetek egy része külön utakon indult tovább. Kettő azonban - a Települési Ipari és Szolgáltatási Dolgozók Országos Szakszervezete, valamint a Kommunális Dolgozók Szakszervezete - a többi utódnál szorosabban együttműködött. Nagy erőfeszítések árán közösen tartották fenn a HVDSZ területi szervezeteit.

NEHÉZ HELYZETBEN

A rendszerváltás új, sok tekintetben nehéz helyzetet teremtett a politikai életben, a gazdaságban és a szakszervezeti mozgalomban is. Az országban a mindennapok kísérői lettek a megszorító intézkedések, a csökkenő, a befagyasztott bérek, a munkanélküliség. Szakadozni kezdett a szociális háló, a jóléti juttatások, a támogatások egy részét folyamatosan visszafogták. A lakosság jelentős részének, elsősorban a munkanélküliek, a nagycsaládosok, és a nyugdíjasok életfeltételei folyamatosan romlottak. A kormányok felléptek a munkavállalók, a nyugdíjasok, a családok érdekeit védelmező szakszervezetek ellen is. Jogosítványaikat megnyirbálták. Bár megalakult az Országos Érdekegyeztető Tanács, a szakágazati, a szakmai érdekképviseletek nehéz helyzetbe kerültek. Az üzemi szakszervezeti

munka is komoly nehézségekbe ütközött. A munkaadók egy része a legszívesebben a kapun kívül tudta volna a helyi szervezeteket. A szakszervezetet már nem partnernek, ellenfélnek tekintették, amely a magángazdaság, a tőke ellen hangolja a munkavállalókat. A dolgozók létbiztonságát megtépázták, akik mind kevésbé érezték maguk mögött a szakszervezet támogatását. Közülük sokan elhagyták a mozgalmat, a tagok fele kilépett.

Az intézkedések hatása elérte a HVDSZ körébe tartozó gazdasági, szolgáltató szervezeteket is. A vállalatok, köztük a tanácsi ipari, a szolgáltató egységek privatizációja nem volt igazán sikeres. A megalakult gazdasági társaságok nem tudtak versenyezni a hazai és a megjelenő külföldi tőkével, ami addig szokatlan volt, üzemek, munkahelyek szűntek meg. A nagy személyi szolgáltató vállalatok kikerülve a tanácsok felügyelete és irányítása alól, előbb kisebb privát szervezetekké alakultak. Később az itt dolgozó szakemberek – többek között a fodrászok, a kozmetikusok - kényszervállalkozók lettek, hogy dolgozhassanak, megélhessenek. A kommunális szolgáltatások területén többnyire a feladatfinanszírozás megszűntetése után, az önkormányzatoknál jelentkező pénzszűke miatt megszűntek a kis településeken működő költségvetési üzemek. A városgazdasági vállalatok is megéreztek a finanszírozási rendszer átalakulását. Az építőipari megrendelések hiánya miatt kénytelenek voltak „profilt tisztítani”, mérsékelni tevékenységüket. Az intézkedések hatására a dolgozók és a szakszervezeti tagok száma is jelentős mértékben csökkent.

A szakszervezetek nem tehettek mást, az adott körülmények között folytatták küzdelmüket a munkahelyek és a munkások érdekeinek védelméért, a megmaradásért. Kisebb-nagyobb sikerek a meglehetősen nehéz körülmények ellenére is születtek. A TIDOSZ területén többek között a munkavállalóknak is sikerült tulajdont szerezniük. A szakszervezet megakadályozta a megváltozott munkaképességű dolgozók és a szociális foglalkoztatottak teljes leépítését. Alapítványt hoztak létre a szociálisan rászorulóknak segítésére, a családi üdülés, az alapszervezetek támogatására. A KDSZ takarékosági rendszabályokat léptetett életbe, közvetlenül segítette az alapszervezetek munkáját. A Szakszervezetek Országos Tanácsa mellett további szakmai és érdekvédelmi partnereket kerestek az együttműködésre.

A szakminisztériumi irányítás és felügyelet megszűnése után a szakszervezet arra törekedett, hogy mielőbb megszűnjön a káosz, amelyet az önkormányzatokhoz került vállalati vagyon nevesítése és a szolgáltatások irányításával, ellátásával járó elkülönült felelősség okozott. A szakszervezet vezetése számára egyértelmű volt, a kommunális vállalatok hosszabb távon, csak szabályozott körülmények között maradhatnak meg. Kezdeményezte és támogatta a szolgáltató vállalatok működéséhez szükséges vagyon nevesítését, valamint a dolgozóknak biztosítandó vagyonrész elkülönítését. Fellépett az országos szakmai-köztisztasági, távhő-szolgáltatási, kéményseprési, temetkezési jogszabályok, valamint a pályáztatási szabályok mielőbbi elkészítése és elfogadása érdekében. Egyik kezdeményezője és alapító tagja volt az Országos Kommunális napok megrendezésének, valamint az Országos Településüzemeltetési Tanács létrehozásának. Részt vett a Településszolgáltatók Önkéntes Nyugdíjpénztárának megalakításában.

KÖZÖS AKARATTAL

A két HVDSZ utód szakszervezetnek tényeken alapuló, meggyőző munkával sikerült stabilizálni a szervezeti életet, a taglétszámot. A KDSZ taglétszáma, ha szerény mértékben is, növekedni kezdett. A hatékonyabb érdekvédelemhez azonban mindez kevésnek bizonyult. A KDSZ 1999 tavaszán megfogalmazott stratégiájában már megjelent az együttműködés, az összefogás igénye, a korábbi HVDSZ gyűjtő szakszervezet újraalakítása, az esetleges szorosabb kapcsolat lehetősége a rokon szakmák szervezeteivel. A TIDOSZ vezetése is

felhatalmazást kapott, tájékozódjon a HVDSZ utódszervezeteinél és a könnyűipari területen dolgozó szakszervezeteknél az együttműködésről, de az egyesülés lehetőségeiről is.

A TIDOSZ ajánlata jó időben érkezett. A társadalmi, gazdasági változások várható hatásait elemezve a két szakszervezet vezetése arra a következtetésre jutott, csak összefogott, erős szakszervezet tud hatékonyan fellépni a munkavállalók érdekében, így tudja mérsékelni a megszorító intézkedések negatív hatásait. Az alapos, a részletekre is kiterjedő egyeztetési folyamat végén a szakszervezetek az egyesülés mellett döntöttek. Egyesületi kongresszusukon - 1999 novemberében - megalakult a Helyiipari és Városgazdasági Dolgozók Szakszervezete 2000, a HVDSZ 2000.

A szakszervezet működési köre kiterjedt az ország valamennyi megyéjére és Budapestre. A munkahelyeken csaknem 170 önálló alapszervezet működött és a taglétszám a nyugdíjasokkal együtt, meghaladta a 12 ezret. A hagyományoknak megfelelően gyűjtő és szolgáltató szervezetként funkcionált. Felvállalta

- a településüzemeltetés,
- a volt tanácsi ipar és szolgáltatás területén dolgozók,
- a megváltozott munkaképességű emberek,
- a szociális foglalkoztatottak,
- a közhasznú munkások,
- a munkanélküliek

egyéni és csoportos érdekképviseletét és védelmét. A szakszervezet elfogadhatatlannak tartotta, hogy munkahelyek szűnjenek meg, hogy a megváltozott munkaképességű munkavállalók munkáját és munkaviszonyuk jogi kereteit egyaránt leértékeljék.

A HVDSZ 2000 legfontosabb céljai között – az érdekvédelem elsődlegessége mellett – az alapszervezetek erősítése, új tagok szervezése a tagoknak nyújtott szolgáltatások bővítése kapott helyet. A szakszervezet folytatta a TIDOSZ által létrehozott közhasznú alapítvány munkáját és a KDSZ közreműködésével alakult önkéntes nyugdíjpénztár tevékenységét. A társakért érzett felelősség, szolidaritás pedig életre hívta az önszegélyező pénztárat. Mindezek mellett szélesítette kapcsolatait az önkormányzatokkal, a kormánnyal is. Működtette – közel 20 éve – a Fővárosi Közszolgáltatási Konzultatív Fórumot és aktívan közreműködött az Országos Településfejlesztési Tanács munkájában. A munkáltatókkal és a munkáltatói érdekvédelmi szervezetekkel megeremtette a szociális párbeszéd kereteit. A szakszervezet kezdeményezésére megalakult a Településszolgáltatási-, a Rehabilitációs Párbeszéd Bizottság. A Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottsághoz pedig csatlakozott a szakszervezet.

Bővültek, fejlődtek a kapcsolatok az európai országok rokon szervezeteivel is. Külön figyelmet érdemelték a volt jugoszláv tagköztársaságok szakszervezeteivel kialakított, kölcsönös együttműködési megállapodásokkal megerősített kapcsolatok. A HVDSZ 2000 felvételt nyert a közszolgáltatók nemzetközi és európai szakszervezeti szervezeteibe is.

Az egységes szakszervezet II. kongresszusán elfogadott határozatok végrehajtása lényegében folyamatos volt. Az érdekvédelmi munkát megalapozó gyűjtő és szolgáltató stratégiájáról nem mondott le a szakszervezet. Az eredmények elérésében döntő szerepe volt, hogy az országos vezetés, de a munkahelyi és a területi szervezetek is többnyire időben és jól reagáltak a felvetődő gondokra. Mint ahogy hatást gyakorolt rá a gazdasági és politikai feltételek kedvező alakulása is. Túl a rendszerváltás első évtizedén, a gazdaságpolitikai intézkedések hatására lassan helyre állt a gazdasági egyensúly, növekedett a gazdaság, csökkent a munkanélküliség. Idővel „szakszervezet-barát” intézkedések is napvilágot láttak. Az érdekegyeztetés különböző szintjei erősödtek, a munkáltatók, a munkavállalók és a kormány is komolyra vette a szociális párbeszédet. Az ország uniós tagsága további pozitív fejlődést prognosztizált.

A viszonylagos egyensúly azonban nem bizonyult tartósnak. A gazdasági – pénzügyi világválság nem mérséklődött, a recesszió nem kerülte el Magyarországot sem. Az egyébként is nehéz helyzetet, tovább rontotta, hogy a kormányok nem tudtak helyes választ adni az újabb kihívásokra. Hibás döntéseik, a szükséges reformok átgondolatlansága, vagy elodázása még nehezebb helyzetbe sodorta az ország gazdaságát, a lakosság jelentős részét, mindenekelőtt a bérből és fizetésből élőket, a nyugdíjasokat. Megjelent és évről évre nőtt a munkanélküliség, a korábban kivívott szociális juttatásokat megkurtították és zsugorodtak a szociálisan rászoruló emberek támogatási lehetőségei is. Voltak nem is kevesen, akik meggazdagodtak és folyamatosan nőtt a leszakadók, a szegények tábora. A HVDSZ 2000 érdekkörébe tartozó ágazatokat sem kerülték el a nehézségek. Az önkormányzati gazdálkodás lehetőségei egyre szerényebbek lettek. A gazdasági terhek nagy részét mindenütt a munkavállalók viselték, miközben a kommunális ágazat néhány korrump vezetője okozta károkért is őket hibáztatták. A szervezett dolgozók, a munkanélküliek, a nehezen élő családok érthetően a szakszervezetektől várták és várják a segítséget gondjaik enyhítésére. A szakszervezetek azonban maguk is gondokkal küszködtek, küzdenek. A vezetés elbizonytalanodott, az alapszervezetek meggyengültek. A tagok kiábrándultak, kezdték elhagyni a munkahelyi szakszervezeti közösségeket.

AKTÍV JELENLÉT

A HVDSZ 2000 III. Kongresszusa felelősséggel elemezte az öt esztendő munkát, levonta tanulságait és előre tekintett. Megalkotta a változásokhoz igazodó, a kihívásoknak megfelelő, az országos, a területi, a helyi szervezetek és az emberek megújulását egyaránt szolgáló "Aktív jelenlét" Programját. A program olyan erős tartópillérekre áll, mint az érdekvédelem, a szolgáltatás, az oktatás és a kapcsolatépítés. A kongresszusi határozat középtávrá, 2015-ig jelölte meg a szakszervezet legfontosabb teendőit.

Az érdekképviseleti, érdekvédelmi munka átfogja a munkavállalók teljes körét, a munkahelyek, a bérek és a juttatások védelmét és számol a bérfeljesztési lehetőségekkel. Fontosnak tartja a stabil jogszabályi környezet kialakítását. Azt, hogy minden nagyobb és közepes munkahelyen megkössék a munkavállalókat védő kollektív szerződéseket, a kommunális területen dolgozókat pedig ágazati kollektív szerződés is védje.

A program tényként kezeli, hogy a mindennapi kihívásokra csak szervezetileg erős, felkészült szakszervezet tud megfelelő válaszokat adni. Az, amelyik "jelen van" a szakszervezeti tagok, de a mozgalmon kívüli dolgozók mindennapjaiban is. Ott van a HVDSZ 2000 ifjúsági szervezetében és munkájában, hasznosítja az időskorú szakszervezeti tagok tapasztalatait. Célja az, hogy széles körben megismerjék az emberek érdekében végzett önkéntes munka eredményeit, szépségét és minél többen vállaljanak részt benne. A munkáltatók körében, de az egész társadalomban tudatosuljon, hogy a szakszervezet valós, erős közösség, partnerként segíti a rendezett munkaügyi kapcsolatokat, a jó munkahelyi közérzet megteremtését.

A tagoknak nyújtott szolgáltatások sorában azok a legjelentősebbek, amelyek életkörülményeiket javítják, biztonságérzetüket erősítik. Védelmeszik a munkahelyi szociális juttatások rendszerét és újabb forrásokat keresnek bővítésükre. Továbbra is támogatják az önszegélyező pénztárat és az alapítványt, hogy azok hatékonyabban láthassák el munkájukat, több rászorulón segíthessenek. Ehhez csatlakoznak a biztosítási rendszerek, amelyek az egyén, a tag részére nyújtanak biztonságot, de ajánlanak számos kedvezményes szolgáltatást, ami a napi élethez szükséges. A program "kezdemenyezi" azt is, hogy a megváltozott

munkaképességű dolgozók üdülését, pihenését, feltöltődését központi támogatásból segítsék. De szükség van arra is, hogy a meglévő lehetőségeket kihasználva, többen pihenjenek a szakszervezeti üdülőkben.

A szolgáltatás része, hogy a munkavállalók ismerjék meg azokat a szakmai és munkaügyi jogszabályokat, amelyek meghatározzák munkahelyi lehetőségeiket, jogaikat, kötelességeiket. A szakszervezet támogatja szakmai konferenciák, előadások szervezését és a tájékoztatás, a tájékozódás más lehetőségeit is, amelyek a szükséges ismeretek megszerzését, bővítését segítik. Fontos az is, hogy a JOGPONT irodák létezéséről, elérhetőségéről többet tudjanak a szakszervezeti tagok és ismereteiket megosszák munkatársaikkal.

Az oktatást, a szakszervezeti tisztségviselők és tagok rendszeres képzését, továbbképzését a továbblépés egyik kulcskérdésének tartja a program. A HVDSZ 2000 tisztségviselői rendszeres résztvevői az MSZOSZ által szervezett országos és területi képzéseknek, de tovább folytatják a képzés jól bevált módját, a régiós tanácskozásokat és a külföldi szakmai tapasztalatszerző továbbképzéseket. Külön figyelmet fordítanak a fiatal szakszervezeti tagokra, az újonnan belépőkre és arra, hogy az alapszervezetek tisztségviselői elégséges és friss ismeretek birtokában legyenek a tagok rendszeres tájékoztatásához.

A HVDSZ 2000 célja a korábban kialakított, kölcsönös előnyökön alapuló együttműködések elmélyítése és továbbfejlesztése. Tapasztalatok sora bizonyítja, hogy a több országos és területi szervezettel, szakszervezettel és szakmai szervezettel kötött megállapodások hozzájárulhatnak a szervezett dolgozók munka és életviszonyainak javításához. A HVDSZ 2000 tagja a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének, együtt dolgoznak a közös célok sikeres megvalósításáért.

A széleskörű kapcsolatok közül a jövőben a legjelentősebbek az önkormányzati szövetségek, a nagyobb települési önkormányzatok, a munkáltatói szervezetek és az ágazati bizottságokban együtt munkálkodó partner szervezetek. A szakszervezet továbbra is részese kíván lenni a Fővárosi Közszolgáltatási Konzultatív Fórum, valamint az Országos Településüzemeltetési Tanács tevékenységének. Együttműködésre törekszik a volt HVDSZ még létező utódszervezeteivel és azokkal a szervezetekkel is, amelyek munkájában több éve tagként részt vesz. Fontosnak tartja a megalakított és bejegyzett Szolgáltatói Szövetség működésének rendszeressé tételét és új szervezetek belépését.

A kongresszusi program szükségesnek ítéli továbbra is a nemzetközi kapcsolatokat, az együttműködést a szomszédos országok szakmai szakszervezeteivel. Délre "indultak", hogy rendezzék, aktualizálják korábbi kapcsolataikat, s ha lehetőség van rá, újabbakat is építsenek.

A kongresszus megfogalmazta a szakszervezet gazdasági stratégiáját is. Egyértelművé tette, hogy a szervezet jelenlegi vagyona egy és oszthatatlan. A működés biztos anyagi háttérét pedig elsősorban a saját tagdíjbevételeiben jelölte meg.

A program végrehajtása - a jövő alakítása - már a kongresszust követő napokban elkezdődött. A szervezetekben több mint két esztendeje a kongresszusi határozatok szellemében folyik a munka. A HVDSZ 2000 vezetése arra törekszik, hogy felelősségteljes döntéseket hozzon, és ezeket következetes munka kövesse a szakszervezet minden szintjén. Részt vegyenek benne a központi, a területi szervezetek, az alapszervezetek tisztségviselői, a szakszervezeti tagok és jöjjenek új belépők is.

Hatvan év távlatából nem lehet elfeledkezni azokról az emberekről, akik országos, területi, alapszervezeti vezetőként sokat tettek a mozgalom elindításáért, haladásáért, jelenéért és tesznek a jövőjéért. S tisztelettel kell adózni a sok ezer önkéntes munkásnak, bizalminak, szakszervezeti tagnak is, akik a legnehezebb időszakokban sem hagyták el a szakszervezetet. Hűségesek maradtak, önzetlenül dolgoztak és dolgoznak ma is. A költő, Ady Endre szavaival élve:

"...S nem magunkért, mind többen küzdünk

A leendőkért, az ékes jövőért."